

Forskningsnyt

i perioden august 2009 – januar 2010

Hanne Mette Ridder lektor, ph.d., Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet.
Kontakt: hanne@hum.aau.dk

Specialeafhandlinger i musikterapi

I december 2009 forsvarede **Immanuel Kuhrt** sit kandidatspeciale: *At spille musik i luften. Om MIDI-teknologi i aktiv musikterapi med børn med varig og betydeligt nedsat funktionsevne.*

Kandidatspecialer fra musikterapi er, med mindre de indeholder fortroligt casemateriale, tilgængelige på nettet via AAUs hjemmeside på adressen <http://projekter.aau.dk>

Nyt fra Forskerprogrammet i musikterapi

Endnu engang kan der berettes om fantastiske bedrifter på Forskerprogrammet i musikterapi. Som en stor cadeau til **Tony Wigram**, der leder programmet, er der fra Det Frie Forskningsråd og Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation bevilget 11.000.000 kr. (du læste rigtigt: 11 mio!), i form af 5 fuldtids mobilitetsstipendier. Herudover er der fra Forskerskolen på Humanistisk Fakultet sat ekstra midler af i budgettet til Musikterapiforskerprogrammet. Der er pt. indskrevet 13 ph.d.-studerende på forskerskolen, hvoraf 3 forventes at forsvare deres afhandling i 2010.

I november 2009 deltog de fastansatte forskere fra musikterapiuddannelsen i et seminar i Melbourne i Australien. Her blev der udarbejdet konkrete forskningsprojekter som på kryds og tværs involverer de 9 partere der samarbejder i 'det internationale musikterapiforskningssk consortium' (for mere info, se forskerskolens hjemmeside www.mt-phd.aau.dk).

Forskningsartikler

Musikalsk hukommelse og Alzheimers

I en undersøgelse af musikalsk hukommelse klarede personer med Alzheimers demens (AD) sig meget dårligt i forskellige hukommelsestests. Da dette resultat modsiger forskellige beretninger om personer med demens, som har en

bemærkelsesværdig musikalsk hukommelse, blev data analyseret igen, men nu med fokus på deltagerne hver for sig. Dette gav et helt andet billede. Det viste sig at 4 deltagere (33 %) klarede sig lige så godt som kontrolgruppen ved de fleste tests, mens 3 deltagere (25%) viste et fuldstændigt tab af musikalsk hukommelse. I undersøgelsen konkluderes forsigtigt, at det ikke er *ualmindeligt*, at personer med AD har en fuldstændig bevaret hukommelse for musik, mens andre mister denne. (Vanstone, A.D. & Cuddy, L.L. (2010) Musical Memory in Alzheimer Disease. *Aging, Neuropsychology, and Cognition*, 17, s. 108-128)

Musik, hørelse og lytteevne

Der har i slutningen af 2009 været en stime af undersøgelser, der omhandler hørelse og dét at lytte. Flere af disse undersøgelser er relevante for musikterapeutisk arbejde. Fx viser det sig at musiklytning kan dæmpe lyden af de indre ringetoner, som opleves ved tinnitus. Deltagerne i undersøgelsen skulle lytte til musik, hvor de frekvenser, som de tinnitusramte mente deres indre ringetoner lå i, var filtreret væk. Det særlige ved undersøgelsen – i forhold til lignende undersøgelser af musiklytning – er at deltagerne selv udvalgte musikken. Hjerneskaninger understøttede deltagerens oplevelse, idet der viste sig mindre aktivitet i bestemte områder i høre cortex. På dette link fra det tyske tidsskrift *Spiegel* kan du høre forskellen på den rigtige og den filtrerede musik: <http://www.spiegel.de/wissenschaft/medizin/0,1518,669399,00.html>. (Okamoto, H, Stracke, H, Stoll, W & Pantev, C (2010) Listening to tailor-made notched music reduces tinnitus loudness and tinnitus-related auditory cortex activity. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 107, s. 1207-12)

Vi hører ikke bare med øret, men vi hører med hele kroppen, og for at forstå det, vi hører, integrerer vi, hvad vi ser og mærker. Canadiske sprogforskere viser at vi ikke kun forstår ord som vi hører dem, men tillægger dem en betydning med følesansen. I forsøget lyttede deltagerne til sproglyde samtidig med at de modtog svage (ikke hørbare) pust på deres hånd eller i nakken. De små pust fik følesansen til at blande sig, og deltagerne hørte ordlyde 'forkert'. (Gick, B. & Derrick, D. (2009) Aero-tactile integration in speech perception. *Nature*, 462, s. 502-504)

For at kunne arbejde som musiker er det nødvendigt at kunne spore sig ind på et bestemt instrument og lytte til kun det ene instrument blandt mange. Et tværfagligt forskerhold har fundet frem til at musikere kan overføre denne evne til at 'forstå' musik til evnen til at 'forstå' samtaler i mere eller mindre støjende omgivelser. (Parbery-Clark, A., Skoe, E. & Kraus, N. (2009) Musical Experience Limits the Degradative Effects of Background Noise on the Neural Processing of Sound. *The Journal of Neuroscience*, 29(45), s. 14100-14107)

Man kan sætte spørgsmålstegn ved om musikerne netop er blevet musikere,

fordi de i forvejen havde ovennævnte lytteevne, eller om det er en evne, de har fået optrænet. En amerikansk/canadisk undersøgelse viser at de særlige forandringer, som ved scanning kan ses i hjernen hos trænede musikere, også viser sig hos børn efter 15 måneders musikundervisning. Forskerne kan således slå fast at særlige færdigheder (som fx at spille på et musikinstrument) ikke er noget medfødt, men skyldes tidlig træning, dvs. at hjernen er plastisk. (Hyde, K.L, Lerch, J., Norton, A., Forgeard, M., Winner, E., Evans, A.C. & Schlaug, G. (2009) Musical Training Shapes Structural Brain Development. *The Journal of neuroscience*, 29 (10), s. 3019-3025)

Endelig er der forskere, der viser, at vi ikke skal være bange for at 'putte' god musik i ørerne, men at vi skal passe på med daglig støjbelastning. I en omfattende undersøgelse med sammenlagt 6.000 deltagere konkluderes, at vi i dag har meget bedre udsigter til at bevare vores hørelse end tidligere, trods årtier med høj transistormusik, walkmen og Ipod. Og jo yngre vi er, jo større er chancerne for en god hørelse i alderdommen. Store støjbelastninger kan give høreskader, men de er oftest 'kun' midlertidige. Den generelt bedre hørelse forklares med, at vi ikke som tidligere belastes kontinuerligt på meget støjende arbejdspladser (i fx industrien) eller får varige mén som følge af fx mellemørebetændelse. (Zhan, W., Cruickshanks, K.J., Klein, B.E.K, Klein, R., Huang, G.-H., Pankow, J.S., Gangnon, R.E. & Tweed, T.S. (2010) Generational Differences in the Prevalence of Hearing Impairment in Older Adults. *American Journal of Epidemiology*, 171(2), s. 260-266)

Af forskningsartikler der specifikt beskriver musikterapeutisk behandling er der følgende to artikler:

Lars Ole Bonde (2010) Musikterapi til kræftpatienter – en dokumenteret komplementær behandlingsform. *DBO-Bladet (Dansk Brystkræft Organisation)*, 9(29), s. 4-5.

Hanne Mette Ridder, Tony Wigram & Anne Marie Ottesen (2009) A Pilot Study on the effects of Music Therapy on Frontotemporal Dementia – developing a research protocol. *Nordic Journal of Music Therapy*, 18(2), s. 103-132.

Forskning og dokumentation på dansk

Forskningsnyt fra Psykologi gennemgår i oktoberudgaven en undersøgelse af **Greenwood & Long** 2009, der omhandler yngre personers evne til humørregulering sat i forhold til deres brug af medier som musik, tv, film/dvd, kulørte blade og videospil. 229 yngre amerikanere deltog i spørgeskemaundersøgelsen, som også var koblet med spørgsmål om, hvordan man tackler dårligt humør. Ud af undersøgelsen konkluderes, at "det at gribe til tv, når man er i dårligt

humør kan være tegn på en uheldig måde at forholde sig til sit eget dårlige humør, mens folk, der benytter musik til at hæve humøret, tilsyneladende i gennemsnit er bedre til at regulere deres eget humør". (Nielsen, T. (2009) Om at styre humøret med musik og tv. *Forskningsnyt fra Psykologi*, 18(5), s. 22-24)

Konferencer

13. verdenskonference i musikterapi 2011

På hjemmesiden www.musictherapy2011.org er der information om den 13. verdenskonference i musikterapi i Seoul, Korea, 5.-9. Juli 2011. Der er call for papers nu, med deadline 31. august 2010. Verdensorganisationen for musikterapi (WFMT) udlover gratis deltagelse for 10 studerende der er aktive i forhold til globalt samarbejde. For mere information: http://www.wfmt.info/WFMT/World_Congress_2011.html

Konference om Musikk i Psykisk Helsearbeid med barn og unge

21. januar 2010 afholdt *Senter for Musikk og Helse* en nordisk konference i Oslo om musikterapi i psykiatrien. En stor gruppe på 25 danskere deltog i konferencen.

Andet

Karin Schou er midlertidigt ansat som post.doc. på Aalborg Psykiatriske Sygehus, hvor hun sammen med **Lars Ole Bonde** og **Inge Nygaard Pedersen** gennemfører et projekt med anvendelse af GAF (The Global Assessment of Functioning) som måleredskab i musikterapi i psykiatrien.